



รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และคณะทำงานด้านข้อมูลรายการร้อยเรื่อง...เมืองไทย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๑๘-๒๑

เรื่อง พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๕๙
เรียบเรียง นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ
ออกอากาศ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๐

“มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” มีรากฐานมาจากการก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ เพื่อผลักดันการศึกษาทางด้านวิชาชีพครูในช่วงที่วิชาชีพครูขาดแคลน โดยการผลักดันของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการสมัยนั้น และมีหลวงสวัสดิสารตราตรพหุติเป็นผู้อำนวยการคนแรก ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยการเสนอของ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ให้ปรับหลักสูตรทางด้านการศึกษาสมัยใหม่และมีการประสาทปริญญาด้านศึกษาศาสตร์ทั้งในระดับบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต มี ม.ล.ปิ่น มาลากุล เป็นอธิการบดีคนแรก เป็นวิทยาลัยแห่งแรกที่นำระบบโรงเรียนสาธิตเข้ามาใช้ และมีการจัดระบบการศึกษาแบบวิทยาเขตขึ้นมา ทั้งวิทยาเขตปทุมวัน บางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม พระนคร และพลศึกษา โดยให้วิทยาเขตประสานมิตรเป็นศูนย์กลางการบริหาร จนกระทั่งมีการปรับฐานะให้เป็นมหาวิทยาลัยย้ายสังกัดจากกระทรวงศึกษาธิการไปขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัยและมีการขยายตัวหลากหลายวิชาชีพมากขึ้น โดยสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งหมายถึง “มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่พระนคร” ในวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๑๗ มีศาสตราจารย์ ดร. สูดใจ เหล่าสุนทร เป็นอธิการบดีคนแรก ซึ่งต่อมาบางวิทยาเขตได้แยกออกเป็นอิสระและยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ ดังนี้ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยทักษิณ นอกจากนี้ได้มีการยุบวิทยาเขตปทุมวัน บางเขน และประสานมิตรรวมเป็นวิทยาเขตกลางซึ่งมีการขยายตัวไปที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เพื่อเปิดสอนสาขาวิชาศาสตร์สุขภาพด้วย

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนับเป็นมหาวิทยาลัยที่ทันสมัยก้าวหน้าและทันต่อกระแสสากลดังปรัชญาที่ว่า การศึกษาคือความเจริญงอกงาม (Education in Growth) นอกจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งประกาศเมื่อตอนก่อตั้งแล้ว ในเวลาต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกิดขึ้นอีก ๒ ฉบับ เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง และระบบการบริหารของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละช่วงซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการของสังคม คือในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๕๙

คณะรัฐมนตรี (ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี) เป็นผู้เสนอ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๕๙ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีเหตุผลคือ “โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของรัฐพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สมควรปรับปรุงการบริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับหลักการไปเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ ต่อมาได้มีการอภิปรายรายมาตราและลงมติเห็นชอบให้เป็นกฎหมาย

เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จากนั้นได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๙ พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อันส่งผลให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงไปมาก ซึ่งอาจสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติได้ ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถือเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐบาล ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

๒. มีวัตถุประสงค์ในการสร้างองค์ความรู้ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญาเพื่อพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติและมีคุณภาพ มีพันธกิจต่อสังคมในการจัดการศึกษา ทำการวิจัยให้บริการทางวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการสืบสานและสร้างเสริมภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองด้วยวิทยาการความรู้ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขภาพ และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

๓. การบัญญัติถึงการให้โอกาสทางการศึกษาแก่นิสิตซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงด้วย

๔. มีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และมีอธิการบดีเป็นผู้บริหารสูงสุด มีสภาคณาจารย์และพนักงานทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดี มีคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยซึ่งมีอธิการบดีเป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีสภาวิชาการซึ่งควบคุมดูแลด้านวิชาการอีกด้วย

๕. กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมิน เพื่อรักษามาตรฐานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งมีการประเมินผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ

๖. ให้ความสำคัญการทำบัญชีอย่างละเอียดและมีการตรวจสอบที่เป็นระบบได้มาตรฐาน

๗. กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ แต่บุคลากรต้องได้ประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ทั้งนี้บุคลากรมีโอกาสที่จะเลือกเป็นข้าราชการต่อไปหรือเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยก็ได้

จากหลักการทั้งหมดข้างต้นน่าจะทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปด้วยความคล่องตัวและมีอิสระทางวิชาการอย่างเต็มที่ และสามารถดำเนินกิจการได้อย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ที่ว่า “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้และวิจัย บนฐานการศึกษาและคุณธรรม มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สากล”

บรรณานุกรม

“พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๕๙.” (๒๑ เมษายน ๒๕๕๙). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๓๓ ก, น.๑๐-๓๔.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (๒๕๖๐). **ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. สืบค้น ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐ จาก <http://www.swu.ac.th/history.php>

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (๒๕๖๐). **แนะนำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. สืบค้น ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐ จาก <http://www.swu.ac.th/introduction.php>

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, สำนักกฎหมาย. (๒๕๕๘).

เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.